

Kleine kerk in metropool - Nederlandse kerk in Londen

door Annette Posthumus, 2 oktober 2003

Het financiële hart van Londen, met de Stock Exchange en de Bank of England is niet direct de plaats waar je een kerk zou verwachten. Al helemaal geen Nederlandse kerk. Toch is de Dutch Church Austin Friars al sinds 1550 de plek waar Nederlandse protestanten bij elkaar komen.

Groot kun je de Dutch Church niet noemen; iedere zondag zitten er zo'n 50 mensen in de kerkbankjes. Maar zij hebben wel heel bewust gekozen voor deze Nederlandse kerk. Ze komen voor de religie, het Nederlands enook voor sociale contacten.

Herberg

'Wij proberen met onze kleine kerk, hier in het hartje van de Londense city, een soort herberg te zijn voor de Nederlanders', zegt dominee Gerard van Es. Hij is nu vier jaar aan de Austin Friars kerk verbonden. "Londen is een grote, vaak wat onherbergzame stad met 7 miljoen inwoners. Deze kerk wil een plek zijn waar mensen zich welkom voelen en waar ze terecht kunnen met hun vragen over belangrijke dingen in het leven. Dit is een heel open kerk, oecumenisch. Het maakt niet uit welke kerkelijke achtergrond je hebt om je hier toch thuis te voelen."

Austin Friars staat bekend als een kerk die bij de tijd is gebleven en open staat voor vernieuwingen. Vrouwelijke predikanten zijn al sinds de jaren twintig welkom en sinds een paar jaar kunnen homoseksuele stellen er hun relatie laten inzegenen.

Augustijner monniken

De Nederlandse kerk Austin Friars is al ruim 450 jaar op deze plek gevestigd. De kerk ontstond in 1550 toen de toenmalige koning Edward de zesde protestante vluchtelingen uit Nederland onderdak wilde aanbieden. Hij schonk hen een voormalig klooster van de Augustijner monniken (Austin Friars), waarin zij hun kerkdiensten konden houden. Daarmee is het de oudste Nederlandstalige protestantse kerk ter wereld.

Sociale functie

Het oude gebouw werd in 1940 geheel verwoest tijdens een bombardement. Tien jaar later legde de jonge prinses Irene de eerste steen voor het nieuwe kerkgebouw, dat in 1954 werd opgeleverd. Uitgangspunt bij de bouw was dat er in de kerk ook ruimte moest zijn waar de Nederlanders elkaar konden ontmoeten en op z'n Hollands 'gezellig samen een kopje koffie konden drinken'. In deze 'social hall' is het iedere zondagmiddag een drukte van belang. "We gaan na een dienst niet meteen naar huis. We komen hier ook om elkaar te ontmoeten. Bovendien, veel mensen moeten zo'n eind reizen om naar de kerk te komen, dan blijf je nog wel even hangen", zegt een van de kerkgangers.

Dominee Gerard van Es

Broodjes kaas

Het is een echte expat-kerk, zegt Gerard van Es. "Zeker de jongere generatie, dertigers en veertigers die hier vaak maar voor een paar jaar zijn, bezoeken onze kerk geregeld. We hebben ook een groep

oudere leden, mensen die na de oorlog hier zijn gekomen en een Engelse partner hebben". Veel kerkgangers komen voor het 'Nederland-gevoel' naar de kerk, meent hij. "Als je van huis bent, zijn Nederlandse dingen ineens veel belangrijker. De preek en de gezangen in het Nederlands en natuurlijk het gevoel even 'onder ons' te zijn."

Marleen Dekker staat broodjes te smeren voor de lunch na afloop van het orgelconcert dat deze zondagmiddag wordt gegeven. "Nederlandse kaas, speculaas, stroopwafels.... het wordt allemaal steeds lekkerder als je uit Nederland weg bent."

Deuren open

De Nederlandse kerk organiseert diverse activiteiten, zoals orgelconcerten, excursies en lezingen van bekende Nederlanders. Te gast waren schrijvers als Harry Mulisch en Gerrit Komrij, politici als Ruud Lubbers en Wim Kok en zo ongeveer de hele top van het Nederlands bedrijfsleven. Frank Dekker, lid van de kerkenraad ziet de Nederlandse kerk in Londen nóg wel 450 jaar bestaan. "De deuren van de kerk staan al eeuwen open, mensen blijven hier een weg naar toe vinden, omdat ze weten dat ze welkom zijn."